

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ГЕОГРАФИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра геоэкологии

ПЕХОТА

Анна Юрьевна

**БИОГЕОГРАФИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЛАНДШАФТНОГО
ЗАКАЗНИКА «ЕЛЬНЯ» КАК ОБЪЕКТА ПРИРОДНОГО НАСЛЕДИЯ
БЕЛАРУСИ**

Магистерская диссертация

Научный руководитель:
доктор географических наук,
профессор,
Я.К. Еловичева

Допущена к защите

« » 2018 г.

Зав. кафедрой геоэкологии,
доктор географических наук,
профессор А.Н. Витченко

Минск, 2018

РЕФЕРАТ

Ключевые слова: болотная растительность, палинология, ландшафтный заказник, верховое болото.

Республиканский ландшафтный заказник «Ельня» является одним из наиболее уникальных объектов заповедного фонда Беларуси. Это самый крупный в Беларуси и один из крупнейших в Европе озерно-болотный комплекс. На его территории находится около 30 крупных и средних озер, самые большие из них – Ельно и Черное, соединенные протокой. Впечатляют своими размерами и красотой и другие озера массива. Всего же этот уникальный природный комплекс насчитывает 118 озер.

Республиканский ландшафтный заказник «Ельня» расположен в Миорском и Шарковщинском районах Витебской области. Максимальная протяженность с севера на юг – 20.5 км, с запада на восток – 16.6 км. Общая площадь составляет 25301 га (253.01 км²).

Болото Ельня является памятником далекой ледниковой эпохи и одним из старейших объектов Беларуси. Так как воздействие человека на него было минимальным, здесь сохранились уникальные виды растений и животных, а также сформировались крупные торфяные залежи.

В связи с этим проведение регулярных ботанических исследований на территории государственного природного ландшафтного заказника республиканского значения «Ельня», созданного в 1968 году в одном из наиболее захватывающих мест в природном отношении мест Белорусское Поозерье, что в свою очередь представляет большой научный интерес для изучения немаловажное значение.

В работе рассматривается биологическое разнообразие, а также изменение его в течении 12 тысяч лет. В свою очередь при анализе биологического разнообразия, удалось выяснить какие изменения происходили на данной территории, выявить изменения климата и других природных условий.

Рассматриваются причины, по которым данной территории был присвоен статус заказника и территориальные, и нормативные изменения на данной территории.

Особое место в данной работе уделяется экологическим проблемам и антропогенному воздействию, по результатам которого было принято проведение природоохранных работ на территории республиканского ландшафтного заказника «Ельня» (Беларусь) по оптимизации гидрологического режима болотного массива, а также прогноз воздействия данных работ в период до 2035 года

РЕФЕРАТЫ

Ключавыя словы: балотная расліннасць, палинологія, ландшафтны заказнік, верхавое балота.

Рэспубліканскі ландшафтны заказнік "Ельня" з'яўляецца адным з найбольш унікальных аб'ектаў запаведнага фонду Беларусі. Гэта самы буйны ў Беларусі і адзін з найбуйнейшых у Еўропе азёрна-балотны комплекс. На яго тэрыторыі знаходзіцца каля 30 буйных і сярэдніх азёр, самыя вялікія з іх - Ельня і Чорнае, злучаныя пратокай. Ўражваюць сваімі памерамі і прыгажосцю і іншыя азёры масіва. Усяго ж гэты ўнікальны прыродны комплекс налічвае 118 азёр.

Рэспубліканскі ландшафтны заказнік "Ельня" размешчаны ў Мёрскім і Шаркоўшчынскім раёнах Віцебскай вобласці. Максімальная працягласць з поўначы на поўдзень - 20.5 км, з захаду на ўсход - 16.6 км. Агульная плошча складае 25301 га (253.01 км²).

Балота Ельня з'яўляецца помнікам далёкай ледніковай эпохі і адным з найстарэйшых аб'ектаў Беларусі. Так як ўздзеянне чалавека на яго было мінімальным, тут захаваліся ўнікальныя віды раслін і жывёл, а таксама сфармаваліся буйныя тарфяныя паклады.

У сувязі з гэтым правядзенне рэгулярных батанічных даследаванняў на тэрыторыі дзяржаўнага прыроднага ландшафтнага заказніка рэспубліканскага значэння «Ельня», створанага ў 1968 годзе ў адным з найбольш захапляльных месцаў у прыродным стаўленні месцаў Беларускае Паазер'е, што ў сваю чаргу ўяўляе вялікую навуковую цікавасць для вывучэння немалаважнае значэнне.

У працы разглядаецца біялагічная разнастайнасць, а таксама змена яе ў плыні 12 тысяч гадоў. У сваю чаргу пры аналізе біялагічнай разнастайнасці, удалося высветліць якія змены адбываліся на дадзенай тэрыторыі, выявіць змены клімату і іншых прыродных умоў.

Разглядаюцца прычыны, па якіх даннай тэрыторыі быў прысвоены статус заказніка і тэрытарыяльныя, і нарматыўныя змяненні на дадзенай тэрыторыі.

Асаблівае месца ў дадзенай рабоце надаецца экалагічным праблемам і антрапагеннага ўздзеяння, па выніках якога было прынята правядзенне прыродаахоўных работ на тэрыторыі рэспубліканскага ландшафтнага заказніка "Ельня" (Беларусь) па аптымізацыі гідралагічнага рэжыму балотнага масіва, а таксама прагноз ўздзеяння гэтых работ у перыяд да 2035 года

ABSTRACT

Key words: marsh vegetation, palynology, landscape reserve, the bog

The Republican Landscape Reserve "Yelnya" is one of the most unique objects of the reserve fund of Belarus. It is the largest lake and marsh complex in Europe and one of the largest in Europe. On its territory there are about 30 large and medium-sized lakes, the largest of them - Elna and Black, connected by a channel. Impress with its size and beauty and other lakes of the massif. In total, this unique natural complex has 118 lakes.

The Republican Landscape Reserve "Yelnya" is located in the Miory and Sharkovshchinsk districts of the Vitebsk region. The maximum length from north to south is 20.5 km, from west to east - 16.6 km. The total area is 25301 ha (253.01 km²).

Yelnya bog is a monument of the distant glacial epoch and one of the oldest objects of Belarus. Since the human impact on it was minimal, unique species of plants and animals were preserved here, and large peat deposits were formed.

In connection with this, the regular botanical research in the territory of the state natural landscape reserve of the republican significance "Yelnya", created in 1968 in one of the most spectacular places in the natural respect of the places of the Byelorussian Poozerie, which in turn is of great scientific interest for studying of no small importance.

The paper considers biological diversity, as well as its change over 12 thousand years. In turn, when analyzing biological diversity, it was possible to find out what changes took place in the given territory, to reveal changes in climate and other natural conditions.

The reasons for which the given territory was assigned the reserve status and territorial and regulatory changes in the given territory are considered.

A special place in this work is given to environmental problems and anthropogenic impact, according to which it was decided to carry out nature protection works on the territory of the republican landscape reserve "Yelnya" (Belarus) to optimize the hydrological regime of the bog massif, as well as the forecast of the impact of these works up to 2035